

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

PIK XLVH. Ч. 162. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 15-го липня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 162. Jersey City, N. J., Saturday, July 15, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. V. H. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

УРЯД ПЕРЕСТЕРІГАЄ СТРАЙКУЮЧИХ У „ДОБЛЮ ПІ ЕЙ“

І. ШИНГІТОН. — Головний Федеральний прокуратор Мурфі дав пересторогу страйкуючим у „Доблю Пі Ей“, а також тим, що до страйку заохочують. Він говорив, що вони страйкують проти держави, а такі страйки заборонені. Федеральні агенти пильно слідкують за тими людьми, що підюджують до страйку, а головне за такими, що перешкоджають, а навіть тероризують тих, що хотіли б вернутись до праці.

Головний директор „Доблю Пі Ей“, Герінгтон, сказав, що він не буде звертатися з проханням до конгресу, щоб той змінив теперішній закон, який змушує всіх робітників „Доблю Пі Ей“ робити по 130 годин місяця. Герінгтон сказав, що буде безоглядно переводити той закон у життя. 20,000 страйкарів, які на зазив не вернулись до праці, втратили вже працю.

Американська Федерація Праці назначила комітет, який має уладити до президента в цілі обговорення цієї справи. А.П.П. далі стоїть на становищі, що той страйк є оправданий і що обліжка плат робітникам „Доблю Пі Ей“ через значне побільшення годин праці матиме поганий вплив на плату всіх робітників.

ПІДНЕСЛИ ТРОХИ ПІДВОДНУ ЛОДКУ І ВОНА ЗНОВ ЗАТОПИЛАСЯ.

ПОРТСМУТ (Нью Гемпшир). — 40-денна підготовка, щоб видобути на верх підводну лодку „Сквалус“, що пару місяців тому затопилася і поховала в собі 27 моряків, обернулася в нівець, коли ланцюхи, якими піднято лодку, обірвалися і лодка знов пішла на дно. А вже підняли її так високо, що її ніс був понад водою. Тепер зачинають усе наново.

ЗАТВЕРДИЛИ БІБЛОТЕКУ ДІЯ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНГТОН. — Конгрес більшістю голосів вольов домаганню президента, щоб у його родинним містечку Гайд Парк побудувати державну бібліотеку, в якій він міг би складати всі важні документи та папери, які знаходяться в його posiadанні, а які мають загальну цінність. Була притому й опозиція, яка говорила, що президент уже за життя тим ставив, що ті пам'ятники у своїй родинній околиці. Вони говоривали, що біблотечка зовсім зовсім дозволить зложити в державній бібліотеці у Вашингтоні.

МІСТО ПРОДАЄ ДОКУМЕНТИ СМЕРТНОСТЕЙ.

НЬЮ ЙОРК. — Місто Нью Йорк зробило з справою аскурації компаній. Лайф Іншуренс умово, на основі якої буде продавати по 50 ц. за кожний задокументований випадок надзвичайних смертностей. При допомозі цих Лайф Іншуренс хоче добре довідатись про всі причини смертностей, які потягають за собою великі аскураційні виплати. Однак місто собі застергло, що видасть документи смертності тільки тоді, коли спадкоємцям уже буде виплачена премія. Також місто заявило, що на тих самих умовах воно буде продавати ці відомості іншим аскураційним компаніям.

ДОХОДЖЕННЯ В БУДІВЛЯНИМ ПРОМИСЛІ.

ВАШИНГТОН. — Головний прокуратор Мурфі заявив, що безбаром розпаче доходження в будівляний промисли в Нью Йорку. Бо цей промисл знаходиться під впливом рекетирів, які диктують ціни, або змушують брати одних підприємців, а не допускають інших, спинюючи в той спосіб усякі будови.

БЕЗ ПАНЧІХ ЖІНКИ НЕ КУПЛЯТЬ ЧЕРЕВИКІВ.

НЬЮАРК. — Ньюарські власті зарядили, що продавці черевиків не сміють продавати черевиків тим жінкам, які приходять до skleпу без панчіх. Бо босі ноги, на яких жінка ви-пробовує різні черевиків, заки їх купити, можуть бути дуже добрим розсадником для різних шкірних недуг.

ЗІЗНАЄ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

САН ФРАНЦИСКО. — На переслуханні в справі депортації комунист Франсіско зізнав бувшій комунист Ліч і сказав, що комунист в Америці стараються потворити в усіх організаціях свої тайні „ячейки“, щоб у догінду пору захотити владу. Він сам, коли був комунистом, затягнув 500 членів із національної гвардії. Ліч говорив, що комуністична партія дозволяє навіть на найгостріші методи в своїй роботі, санкціонуючи навіть убивства.

КОМІТЕТИ ПРАЦІ ЗМІНЮЮТЬ СПОСІБ ВИБОРУ.

ВАШИНГТОН. — Головний комітет взаємовідносин праці рішив, що відтепер організовані робітники будуть рішати, котрі воїни воляють тільки для репрезентації не при допомозі своїх юніонних карток, тільки загальною голосування. А то тому, що з картками було чимало клопоту, а навіть насильства. Бо представники деяких юніон силою впихали деяким робітникам свої юніонні картки.

ОБЩІЄСЬКОЕ ФРАНЦІЗНО-СОЮЗНИЦТВО.

НЬЮ ЙОРК. — Ньюйорський посадики Ля Гвардія, який пару місяців тому виголосив був на відкритті Італійського павільйону на Світовій Виставі теплу промову на адресу Франції, а навіть обіцяв, що Америка буде французьким союзником.

АРЕШТУВАЛИ ЛІКАРІВ ЗА РЕКЕТІРСТВО.

НЬЮ ЙОРК. — Поліція арештувала чотирьох лікарів, які обвивачували споживачів асирети за бруд і негігієнічність, щоб опісля дістати від них окуп. Тими лікарями є: Бенджамін Пурос, Генрі Блюменсон, Емануель Коген і Мортімер Кай.

„ДОБЛЮ ПІ ЕЙ“ ВІДПРАВИТЬ 650,000 РОБІТНИКІВ.

Коли краєві й обласні голови „Доблю Пі Ей“ зішлись в готелю в Шикагу, щоб розважити 650,000 робітників, що їх мають відправити 1-го вересня б. р., зібрались пікети на Мініген Булеварді, щоб запротестувати проти того. Відправа тих робітників наступить унаслідок Поміжового Акту.

УДЕРЖАВЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ РАДІОФОНІ.

Англійський уряд розглядає проект удержавлення радіо-технічного промислу, разом з радіо-технічним промислом та торгівлею радіо-приладдям. Ця відомість викликає занепокоєння у зацікавленому промислі та деталі-ліній торговлі. В зв'язку з цим пригадують переведення перед світовою війною удержавлення англійської теле-фонічної служби, переведене в ім'я інтересів державної об-рони.

ЗНАЙШЛИ СКАРБ З XVI ВІКУ.

Робітники, які працювали при направи гостиниці між Суцином, пов. Тереволь, і Ско-ромохам, пов. Тернопіль, знайшли на полі фундації гр. Базаровського 16-літровий глиняний горщик з срібними монетами з 1600 р. і косу з то-го часу. — Селянин зо села Слобода на Виленщині вико-лав на своїм полі 250 срібних монет з XVI і XVII вв. Скарб здепонує в музею у Глем-бокім.

ШОВІНІСТИЧНА ДУРИКА В ТЕРНОПІЛІ.

4. травня ц. р., ввечері, ма-іхати автобусом з Тернополя до Збараж один громадянин-українець во Львова. Як воно водиться по всіх автобусах, білеті їзди закуповується не тільки в автобусових касах, але й у білетера в автобусі. Пасажири має право заняти місце й шойно тут купити собі білет. На цьому тлі доходить не-раз до конфлікту, особливо коли річ піде про їзду якогось місцевого добродія, а місця вже всі заняті. Тоді обслу-га автобусу вимагає, щоб згада-ному місцевому добродієві зробити місце коштом подо-рожнього, який займає місце, але ще не має білету. Ці спори кінчаються рівно, залежно від ріжних умовин. Якщо подо-рожній, від якого вимагають „зробити місце“ місцевому добродієві, значне говорять по українськи — а в автобусі припадком така публіка, що її це „дразнить“ — як це бу-ло 4. травня ц. р., в Тернополі — тоді можна почути вислови, що характеризують ту шовіні-стичну дурість, якою зарпо-ють суспільне політичне жит-тя т. зв. єндєки.

КЕПСЬКИЙ СТАН ПРОХА-ЧУВАННЯ В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Народний комісар харчо-вого промислу советської У-країни іменований Емельяненко, а комісаром постачання мя-сними продуктами й найбільш Калігін.

Про долю їхніх попередни-ків не згадує советський де-крет нічого. Ці зміни є в зв'яз-ку з незадовільним станом прохачування в советській У-країні. В останніх місяцях хар-чова ситуація в Україні значно погіршилася.

РАДІОТЪ З НІМЕЦЬКОЇ НЕВДАЧІ.

Чехи раді, що німцям не вда-лося розбитий чеський нарід і знайти якусь більшу групу, що згодилася би з ними спів-працювати.

СПІЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ НА ЧУЖИНІ.

Заходом українських органі-зацій у Відні влаштовано в У-країнській Доміві при Банк-гасе 1. на Великедєні опільне свячене. На дбайливо прибра-ними столами засіло до 300 гостей, у цьому кількадесять збіглись закарпатці, що са-ме перебували тоді у Відні.

Гостей привітали теплими словами відецький парох о. д-р Мирон Горнікевич і д-р Остап Грицай, крім того під-час ввечері виголошено кілька принагідних промов. Спільне свячене, за влашту-вання якого належить комі-тетові щира подяка, пройшло в дружньому, родинному па-строю та супроти свіжих подій на Закарпатті з піднесеним по-чуттям національної солідар-ності.

УСУВАЮТЬ ПІМЦІВ.

З днем 1-го травня звільни-ли в Суспільний Обезпечальні у Віднощі двох останніх, там-занятих, німецьких лікарів.

НІХТО НЕ ПРИШОВ НА ВИКЛОД ПРО АЛЬКОГОЛЬ.

Польська преса повідомляє: У будинку Союзу умовин пра-цівників при вул. Сенкевича у Соснівці мав відбутися щини-днями виклад про боротьбу з алькоголізмом. На виклад — крім прелегента, спронедаже-но з Кракова, — не прибув ніхто з 130,000 сосновичан! Коментари зайві.

ПІД ЗАМІТОМ О.У.Н.

Присудом городського су-ду в Бережанах засудили Іва-на Ворону з Двірців, повіт Бережани, на три і пів ро-ку в'язниці з позбавленням прав упродовж 5-ох років, об-винуваченого за діяльність в О.У.Н.

ГОРЯТЬ ЛИСИ.

На терені громади Містки згоріло 12 моргів 15-літнього соснового ліса, власність інж. Лырена з Рашева. Це вже третя пожежа лісу в останньо-му часі в Рашівщині.

СКОЧИВ З ФАБРИЧНОГО КОМИНА.

В гуті „Баторій“ у Хожові працював робітник П. Вал-лошків. З невідомих причин Ва-лошків ринів скінчити само-губством і тому виіз на 50-метровий комин гуту, завінув собі голову маринаркою і ско-чив з 50-метрової висоти на землю. Страшенно змаскро-ване тіло рабінника відвезли до трупарні.

УПАЛА З ГОЙДАНКИ.

Упала з гойданки і згнула на місці 12-літня учениця Яд-вита Недзвядек з Люблина.

ЗАДУШИВ СТАРУШКУ.

10. травня ніччю у Поников-ці, повіт Броди, хтось налав на мешканця 71-літньої Тетя-ни Чернякної і задушив її на смерть. Опісля напасник огра-бив мешканця й забрав 70 зл.

ФАБРИКА МИЛА „ЦЕНТРО-СОЮЗУ“ В 1938 Р.

Продуктивні мила у нашій ко-оперативній фабриці мила „Центросоюзу“ росте з року на рік. В р. 1938 ця продукція дала 905,803 кг. мила звичай-ного (з 1937 р. 863,453 кг.) і 6,540 кг. туалетового та до-голеного. Збут мила відбувався через Округні Союзи і Народно-го Торговлю. Перше місце у збуті мила Центросоюзу зай-має Народна Торговля (76,717 кг.), а з Округних Союзів Ра-гатин (48,920 кг.), роздільня Центросоюзу Львів (47,220 кг.), Станіславів (44,920 кг.), Тернопіль (41,620 кг.) і т. д. За 1938 рік призначено бра-го 40,203 вл. на товарові зво-роти до розділу між своїх від-борців.

ВІСТІ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

ЛьВІВ. — „Новий Час“ подає від свого корес-пондента з Хусту дальші вісті про життя в Карпат-ській Україні.

Злочини мадярської гвардії.

— Зачалися процеси, підняті родинною розстріля-ними вбивство торговця Вашишина й церковного вчителя Митровича з Хусту та вбивство вчителя Ва-циля Неболи з Тересви. Іх убили члени мадярської цивільної гвардії, що повстала в трагічних днях Кар-патської України, від 14 до 17 березня. До цієї гвар-дії належали переважно люди з чорним минулим, а навіть палогові кримінальні проступники. Це їм да-но зброю і вони виконували присуди смерті на під-ставі своїх власних рішень.

Нема ні пшениці, ні солонини.

За української влади засипувано села Закар-паття мадярськими летючками, в яких заповідано, що як Закарпаття вернеться до Мадярщини, то всі матимуть „хліб і солонину“. Та тепер виходить на-так, що мадяри масово вивозять з Карпатської У-країни дерево й сіль, а населення Верховини голодує.

Наука для „русских“.

В часі виборів до „русских“ Карпатської України одна тільки „православная й русская“ Іза голосува-ла проти лісти Українського Національного Обед-нання, бо, мовляв, українці „уніяти“ хочуть скасу-вати православ'я. Тепер мадярська влада визирно за-являє, що не визнає — „ні України, ні православних“.

Конфіскують і палат українські книжки.

Мадярська шкільна й адміністрація влада ви-дала розпорядок скалати прилюдно всі українські шкільні книжки й підручники. Тепер іще видано по-ве розпорядження, яким наказано знищити всі у-країнські бібліотеки та читальні. Загарабані книжки вивозять на прилюдне місце і прилюдно їх палат. Іще повідомляють на-селення спеціальними оголошеннями, коли і де від-будеться таке прилюдне палення.

Цілковите безробіття.

В цілій Карпатській Україні все життя завмерло. Малі й великі підприємства не працюють, а також нема ніякого будівельного руху. Скрізь панує ка-тастрофальне безробіття.

„ЗАБУТІ ПОЛЯКИ“.

ЛьВІВ. — Це — лемки, але в розумінні польської газети „Газета Польска“ (ч. 177). Та газета хоче перекозати всіх читачів, що „Лемківщина є заселе-на забутих від віків польським племям... „Тільки признає, що в тім племені є і маленька домішка „русської“ крові. Прикінці газети звертається з по-грозой в сторону українців, головно святихників, що піби хочуть зблизити лемків до українства. І пише таке: „Труд цей даремний. Харків, Київ, Україна ли-шатся для населення Підкарпаття назавжди чужі“.

40-ЛІТТЯ УКРАЇН-БАНКУ.

ТЕРНОПІЛЬ. — Дня 15. червня б. р. святкував тернопільський Україн-банк 40-ліття свого існуван-ня. Завдяки банкові українські установи в Терно-полі стали власниками цінних нерухомостей. Також банк дав великі суми на народні цілі.

МУСЯТЬ ВІДСИДЖУВАТИ КАРУ.

ЛьВІВ. — Апеляційний суд змінив о. Романові Адріановичеві з Тура, повіт Самбір, кару з п'ято-ро року в'язниці на один рік, але ту кару мусить о. Адріанович відсидіти, і то за те, що випував до ме-трикальної книги назвища українців такими, як їх українці вимовляють, а не так як поляки, чого до-магається польська влада.

НЕ МОЖУТЬ ДОБУТИ ДОВІРЯ В НАШОЇ МОЛОДІ.

ЛьВІВ. — „Діло“ (ч. 146) подає обширний звіт з конференції вчителів історії в середніх школах і ліцеях. Конференція була присвячена головню на-вчанню історії України в державних і приватних се-редніх школах. Як відомо, тепер учать польської історії навіть у школах з українською викладавюю мовою тільки вчителі поляки. Отже ті вчителі по-ляки ствердили, що хоч їх місця в українських шко-лах „велика“, то в практиці вони не можуть мовля-тись великими успіхами. Виховний вплив учите-лів-поляків на українську молодь майже ніякий, а коли є — то в більшості негативний. Самі поляки до-раджували вчителям-полякам добре вивчити істо-рію українського народу, українську мову, літерату-ру, а тоді доперва буде можливе якесь зближення між ними й українською молоддю.

ВСЮДІ ДОБАЧАЮТЬ ТІЛЬКІ О.У.Н.

БЕРЕЖАНИ. — Польський суд засудив Василя Сточана з Ішкова, повіт Підгайці, на 2 роки в'язниці, бо поліція знайшла в ньому підчас ревізії брошуру „Гранатний вишкіл“, яку зачислили до „літератури О.У.Н.“ Крім цього знайшли ще мапи українських земель, а врешті одну крісову луску, один набій крі-совий і 3 штуки шрапнелів куль.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:	SUBSCRIPTION RATES:
Щодня по три центи.	Three cents a copy
One year — \$6.00	One year — \$6.00
Six months — \$3.25	Six months — \$3.25
Three months — \$1.75	Three months — \$1.75
Число в квітні (з англійською частю):	Friday's issue (with Ukrainian Weekly):
One year — \$2.00	One year — \$2.00
Six months — \$1.25	Six months — \$1.25
В Джерсі Ситі і Заграницю:	Foreign and Jersey City Rates:
One year — \$9.00	One year — \$9.00
Six months — \$4.75	Six months — \$4.75
Three months — \$2.50	Three months — \$2.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗВІРОЮ В СЕБЕ САМИХ

З листів, які надходять з рідних сіл, а які нам читачі так численно надсилають, видно, що наш нарід усюди слідить за міжнародними подіями з незвичайною увагою. І певний, що мусить прийти до нової світової війни. Це переконання таке загальне, що треба припускати, що наш нарід такий хоче війни, хоч і добре розуміє, які великі нові нещастя спадуть на його голову в такому випадку. З цього видно, як дуже надоїло йому жити під окупантським ярмом.

Знаючи про цей сентимент нашого народу, прочитали ми з особливим зацікавленням статтю кореспондента львівського „Діла" з Праги, дивно затитуловану: „Тут з тугою чекають війни". Представляючи трагічне положення чеського народу по втраті державної самостійності, кореспондент стверджує, що чехи добувають тепер одинокий рятуюнок — у війні.

Виходилоб, що як українці так і чехи бажать собі того самого. Та заходять великі різниці в тому, як глядять на ту будучу і неминучу війну український нарід, беручи під увагу згадані вище листи, а як глядять чехи — в очак згаданого кореспондента.

Виходилоб, що, втративши державу, чехи втратили і голову. Вони тепер наводять „сотні доказів, що німці їх їдять, що їдять до кісточок, коли не приїде рятуюнок від словянства". А далі вони: „Вірять у Польщу і в Бенеша, вірять у Совети і в Сталина, вірять в Україну і вірять у Росію. Вірять в усе, що може їх спасти... тільки в себе не вірять! Не вірять у свої сили так, як не вірили в них у цілій своїй закордонній політиці в часах республіки і в часі, коли прийшла критична година рішати про війну, чи капітуляцію". Ось так змальовує кореспондент теперішні чеські почуття.

Не можна сказати, щоб у листах з наших сіл не пробились давніші надії, що конфлікт між Советами і Німеччиною прискорить відбудову самостійної України. Та цього нема від часу трагедії, що сталася з Карпатською Україною. А та трагедія, хоч дуже вразила українське село під Польшею, то, як видно з листів, не привела його до ніякої розпущки. Навпаки, через ту трагедію твердшою стає в українській сірій масі віра, що український нарід визволиться, і то тільки своїми власними жертвами, героїською боротьбою, веденою власними силами. Що більше, навіть із сіл доходить щораз виразніші остероги, щоб ми не чисили на нікого, бо, як виходить, ніде не маємо приятелів.

Коли те все наводимо, то не на те, щоб тим підкреслювати якусь надзвичайну нашу політичну мудрість, якусь моральну вищість нашого народу. Ні не запідаємо, що таке писання чи говорення вже вирішує саму справу нашого визволення. Ми тільки хочемо зазначити, що коли не будемо будувати своєї будучності на хвилі міжнародній конюктурі і на помочі інших, то прийматиме не знаємо в нещасті трагічного приниження своєї гідності. А в критичній хвилині, коли буде рішатись наша доля, не будемо оглядатись на чужу поміч, а будемо боротись.

О. С.

ДЕЩО ПРО ВЕЛИКУ БРИТАНІЮ

Можна триматись різних орієнтацій: бути проти Німеччини або за неї; бути проти Англії або за неї. Але одного не вільно робити нікому політикові, а саме: не вільно замикати очі на дійсність, не вільно сліпо любити або сліпо ненавидіти, не вільно в оцінці політичних явищ чи чинників підпадати під поверховний осяд юрби.

А так саме роблять часто у нас щодо Англії й англійців. У нас утертимі зразками стали такі думки, що Англія розкладається морально або розпадається політично, що Англія боїться воювати, що Англія любить збирати жар чужими руками, що Англія провадить трусливу політику і т. п. Особливо часто такі підозріння можна вчитати в советській пресі. А тимчасом, коли йде про Росію, то вона ні не має спільної границі з Німеччиною, ні не є ніким загрожена на Заході і має в суті речі один можливий фронт з Японією, а проте смертельно боїться всякого гострого виступу в міжнародній політиці, як це показалося у справах Австрії, Чехії або Альбанії...

Щодо Англії, не треба забувати пердусім те, що хоч вона, щоправда покланала свого часу Еспанію, Голяндію, Наполеона, то нині вона має до діла з трьома Наполеонами: з німецьким, італійським і японським. Вже це одне може вияснити її стриманість.

Щож до її здібності битись і бажання вигребати жар чужими руками, то не від речі буде собі пригадати, що в світовій війні вона імпровізувала потужну армію, що в світовій війні билася на фронті французьким, дарданельським і в Арабії проти Туреччини. Дальше не треба забувати, що у війні втратила самими жертвами 800,000 люда... Не згадувати вже про акцію британської флотії.

Щож до англійського духа, то це правда, що його тепер німецька преса висміває, але варт, наприклад, пригадати, що писав про це Гітлер у „Майн Кампфі". Він писав там, що говорення про мирний господарський підбій Англією четвертині світу, є легендою; що саме англійський нарід здобув свої колонії мечем". „При цьому, що за помилка думати, що особисто Англія є труслива, щоб за свої господарські здобутки проливати свою кров! Що англійський нарід не мав „народного війська", це зовсім нічого не доводить. Бо в цій справі важне не те, яку військову форму засерює собі оборонна сила країни, лише важна воля і рішучість, кинути на терези поліційну оборону-силу. Англія завше мала озброєння, якої вона потребувала. Вона завше билася зброєю, якої треба було для досягнення успіху. Вона билася наемниками, поки вистарчали наемники. Але вона заапелювала до найціннішої крові широкіх верств власної

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

Н. К., Вонсакет, Р. Ай. — У відповідь на запит можемо тільки те сказати, що ми вислали „реджістер" і доходило. У Польщі урядник на пошті поводить, як йому подобається. Тому і різко може бути. Заризкуйте й вишліть.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Північні збори Бр. св. Йосафата, віл. 217, відбулись в вівторок, 18. липня, в галі парохіальній, 303 Госден ул. Обов'язково всі члени, як місцеві так і позаміські, мають явитись на збори, бо є важні справи до вирішення. Уряд і контр. комісія дадуть звіт за першого півроку. Довіжучим членам виважається, щобіть кожен приїхав на ці збори і вирішив свої загалогости до Бр. і У. Н. Союзу, бо коли цього не зробить, то будуть суспендовані, бо братська каса більше за нікого не буде висилати розмету. Не будуйте байдужими, а плачте що місяця, бо це є для нашого власного добра, бо котрий буде суспендований, щоб потім не жалуватись. — М. Руїний, предс.; К. Гупка, кас.; А. Іванів, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. Північні збори Тов. Зпл. Сінч. від. 385, відбулись 19. липня, 7:30 вечір, в У. Д. Провітні, 700 Jackson St. Н. Е. Простіть усіх членів прибути. Будемо приймати нових членів як і дітей. — Н. Гресвік, предс.; К. Соїкл, кас.; О. Козак, секр.

Добрий спосіб.

— Яким способом ти отримувеш стільки грошей від свого чоловіка?

— Я все йому погрожую, що вернусь зараз до мами, а він зараз дає мені на дорогу...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В БРАЗИЛІЇ

В канадійським часописі „Українські Вісти" поміщено фейлетон о. Омеляна Анаєвича п. з. „Українське життя в Бразилії колись і тепер". З нього передаємо картину про теперішні положення, а те, що в ній змальовано, заслугоє на те, щоб йому присвятити кілька хвилин доброї думки. Ось воно:

Колись і тепер.

Колись, це значить, перед двома роками і ще давніше, була для чужинецьких осель у Бразилії повна свобода. Сам уряд давніше творив оселі чисто чужинецькі — німецькі, італійські чи там польські, українські... Німці й італійці пізніше вже самі закладали приватні такі свої оселі. В той спосіб можна було виховати молоде покоління в народному дусі батьків. Так і наше молоде покоління є сьогодні під оглядом народнього й релігійного духа більш свідоме, як їхні батьки, які приїхали з рідного краю.

На жаль, деякі державні народи, як німці, італійці, поляки — надуживали цієї бразилійської свободи. Відносні уряди закинули свої оселі сіткою своїх шкіл, добре платилих, із взірцевою організацією вчителів, яке мало там свої фахові часописи. Були окружні інспектори, повставили вищі школи. А все те робили, не числячись з місцевою владою. Це боліло місцевих бразилійців. Ішли часті скарги до головної влади на ті надужиття чужинців. Далі по містечках виривали на тім ділі сварні, а то й бійки між шовіністами німцями, а ще більше польськими й місцевими бразилійцями.

В 1937 році прийшло до зміни системи уряду. По невадому замову на президента Жетуліу Варгаса проголошено тимчасову диктатуру, а за цим посилались декрети влади, одні за другим, які отримали чужинців усю дотеперішню свободу. Вкінці наказали все, що чуже, а не бразилійське.

Нині в Бразилії не вільно провадити ніяких початкових чужинецьких шкіл, ані не вільно вчити й у приватних школах по чужинецькому читати. Лиш у вищих школах вільно вчити чужих мов. Наших учителів чи вчителюк, які вчать тепер лиш по португальськи, переносить до шкіл, які є між бразилійцями, а до наших шкіл уряд надає расових бразилійців. Ніякі товариства чужинецькі не можуть приймати в члени рожденців Бразилії. Не вільно мати в домах товариств портретів славних людей чужинецьких, не вільно давати концертів, театрів чужинецькою мовою, не вільно ніяких написів чужинецькими мовами висувувати на будівлях церков, товариств, чи шкіл. Також написи є заказані у природних салях тих товариств чи внутрі церков. Не вільно говорити прилюдно промов чужинецькими мовами. Вкінці заказані проповіді по церквах чужинецькою мовою; молоде учить катехізму

можна лиш по португальськи; підчас богослужень пісні, молитви мусять бути теж португальською мовою.

Загалом уряд Бразилії ставиться до українців прихильно та з симпатією, знаючи нашу неодолю національну, та знаючи нашу прихильність до уряду. Однак коли ті розпорядження виїшли для всіх чужинців, то й ми, українці, мусили на цим потерпіти. Лиш особисті приязні відносини наших священиків чи одиниць впливових до членів місцевої влади змогли на час випросити деякі винятки для нашого народу.

І тут показалася злоба поляків до українського народу. В багатьох оселях польські ксьондзи, а навіть сестри стали доносити до уряду на нас, домагаючись, щоб і нам заклали відправляти богослуження старославянською мовою. Кажучи, що ми відправляємо по українському. Треба було з нашої сторони завзяті оборони, освідомлення влади з того погляду, щоб рятувати те, що рятувати ще можна. По більшій частині справа скінчилась посоромленням поляків, від яких, як підлих і фавших донощиків, урядники з погордою відвертались.

Великою поміччю в цій ділі стали молоді священики, вже тут роджені, з світські і 2 василіяни, які володіють знаменито бразилійською (цебо португальською) мовою і як бразилійці, маючи всюди вступ, можуть успішніше оборонювати права нашого обряду й нашого народу.

Для наших 100-процентових „патріотів", яких у Бразилії не бракує, ці невідраді відносини стали наукою, як на чужині занехати треба всякі сварки та борні, а в єдності і згоді розбудувати своє власне життя. Тепер бачать, що в минулому було неодолю з цього погляду зле, та каяття сьогодні запізнє.

І в ділянці економічній за ці роки наступили між українським населенням у Бразилії великі зміни на краще. Загал піднісся економічно, а багато одиниць такі доробилися значних маєтків.

Тесаме в ділянці просвіти. Крім кількох священиків, маємо кількох лікарів, адвокатів та інших, що вже займають у суспільності бразилійській визначні становища, й здобутки наші в цьому напрямі йдуть постійно вперед. Люди ці є наші, цебо свідомі народнього походження. Багато молодих наших людей, покинувши школи, звичайні або й вищі, стали займатись чи то купецтвом чи промислом і в тому ділі прийшли до гарних успіхів. Також різніки стали працювати культурно на ріді, а послідовно добувати з неї і кращі користі для себе. По багатьох наших оселях орють землю модерними плугами, засіваючи її великі простори збіжжям, як пшениця, жито, ячмінь та інші, насаджуючи на більшій розміри кукурудзу, фасолі, а в останніх часах спе-

ціальний рід жовтої бараболі, яка надається і до дальшої висилки, а через те постійно має добру ціну.

Наприклад в оселі Ріо Азул, в часі зборів цих бараболі вислали купці денно персічно по 10 вагонів до найбільшого міста в Бразилії — Сан Павльо. Така висилка триває звичайно довше як місяць.

Уряд по змозі йде хліборобам назустріч своєю поміччю, і наші різніки досить гарно дотримують кроку іншим поступовим народам.

Є всеж деякі наші оселі, що мало проявили поступу, а ще через велику віддалі від ліній залізничної, а через це їм від купецького центру, або через заї землі, які їм дісталися в уділі. Але й ці намагаються робити, що можливе, щобіть правити відносини свого життя.

Всі мають надію, що уряд знову збільнить у своїй строгості супроти чужинців, але ї надії не мають ніяких основних підстав. Треба нам радше сподіватись ще трудніших часів, а серед обставин, які є, кувати свою кращу долю лич позитивною, муравлиною працею.

КРАЩА СМЕРТЬ, НІЖ ТАВРО ЗЛОДИЯКИ.

У Львові у кам'яниці при вул. Снопківській 48 отруїлася па смерть світляним газом 21-літня Р. Гоголь, служниця, яку посудували у крадіжці. Як зужитий газ, що ним спричинила собі смерть, залишила своїм працедавцям 2 зл.

ДЛЯ ПІЗНАННЯ ЖИТТЯ РІЗНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПЛЕМЕН ЧИТАЙТЕ ПОВІСТІ З ЦЬОГО ЖИТТЯ

Наприклад для пізнання життя ЛЕМКІВ: ФРАНЦ КОВОВСЬКИЙ

ЗА ЗЕМЛЮ

ЛЕМКІВСЬКА ПОВІСТЬ

з передмовою Богдана Лепкого
Автор цієї повісті служив доврі роки суддею на Лемківщині, а, як записує, суддя може пізнати життя народу так, як лише може пізнати уродженець або свиянин.
Життя лемків у цій повісті змальоване таким, яким воно є. Автор нічого не підкреслює й не зогиджує. Він ні навчає, ні моралізує. Як суддя старается писати по правді: малює велику любов лемка до праїдної землі, його старини; значить, що часто згадуються: писаними законами держави. Любо, бо до землі й праїдного звичаю згадуються ще з любов'ю до іншої людини, і так повстає складна картина життя цього пренікавого українського племені, що в своїй малорозвідній землі та серед важких і несприятливих життєвих умови зберегло свою рідну мову, свої старосвітські звичаї мови й віру.

Відомий український письменник Богдан Лепкий у передмові до повісті подає багато невідомого про лемків та автора. Всі розмови в повісті йдуть лемківською мовою, але автор облеклив розуміння цієї мови доданням на кімці книжки словничка лемківських слів.

ЦІНА 50 ЦЕНТИВ.

Замовлення слати до:

„Svoboda" BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Д-р Л. Мишуга.

ШЕВЧЕНКО І ЖІНКА

(Жінка в житті і творах поета).

(9)

Зате Шевченкова княжна свою дитину сама доглядала:

Сорочечки шила
І маленькі рукавички
Шовком вишивала,
І купала я колихала,
Сама я годувала.

І росте молода дочка, чорнобрива, кароока, як вишита мати. Та княжна вмирає, а її безталанне дитя падає жертвою пняного князя, свого власного батька.

Як обурювало Шевченка оте панське збешчення безборонних жінок, видно з його поеми „ВАРНАК" (1848), де описана піста кріпака на панах за те, що панчик лустив покриткою його дівчину. За це розповідає варнак:

І різав все, що паном зналось,
Без милосердя і зла...

В тім самім часі стояла перед його очима і його власна безталанна Оксачка. Він бачив її образ разом з образом рідного села й плакав, що йому Бог не дав дожити віку у тім селі, разом з Оксачкою. Бо тоді те село з усіми його злиднями було разом у порівнянні до того, що йому тепер доводиться пережити.

Княжна Репніна зважилася написати до графа Орлова листи й просила його дозволити Шевченкові хоч малювати. В листі до гр. Орлова пише вона по фран-

цузьки ось що:

„Я стаю перед вами, пане графе, заступницею за безталанного Шевченка. Знаючи його добре, я можу посвідчити, що якби не була його провини, він уже стільки покараний, відданням до війська й засланням з рідного краю, що ледви чи є яка потреба додавати до його кари ще витончену жорстокість, забороняти йому малювати. Сподіваюся, пане графе, ви зрозумієте, що, знаючи добре Шевченка, знаючи, що він одиникий у цім світі, я вважала своїм обов'язком зробити все можливе, щоб облекшити його долю. Для досягнення цієї цілі нема в мене іншого шляху, як тільки звернутися до вас, щоб ви виклопотали йому дозвіл малювати. Цієї ласки я прошу вас із складеними на грудях руками! Хоча я сама по собі нічого не значу, але яко донька мого батька, я признаю за собою право обзиватись за нещасливим".

А ось її великодіні побажання, вислані Шевченкові на засланні:

„Хай воскресне Христос у вашій душі, мій добрий Тарасе Григорієвичу, хай осявітить він вашу душу, хай просяє у вас свята ласка!"

Такі листи були тоді одинокою радощем для Шевченка.

Весною 1848 р. вислано його з науковою експедицією на Аральське озеро. Яке було страшне життя в Орській кріпості, то воно було раєм, коли порівняти те життя з тим, що приходилося виносити у таких експедиціях, що подобали на воєнні походи. Він не одержував навіть пошти вівтора року і не може з ніким листуватись. А княжна Репніна думає, що

він забув за неї.

Як тільки Шевченко вернувся в Оренбург, негайно висладе до княгині листа, в яким пише:

„І хай хоронить вас Господь подумати, що я міг забути вас, добра моя Варваро Миколаївно". А свій душевний стан описує Шевченко ось як:

„Уявіть собі! Впродовж сльми трьох років ні одної ідеї, ні одного надхненного помислу — проза й проза, або краще сказати, степ і степ! Так, Варваро Миколаївно, я сам дивуюся моїй переміні; в мене тепер сливи нема ні суму ні радости, зате є душевний мир, моральний спокій до рибачої холонокровності. Будучина для мене не існує. Невже постійні нещастя можуть так сумно переробити людину?"

За листуванням Шевченка пильно слідили. Граф Орлов, як дізнався, що княжна Репніна листується з Шевченком, грозив княгині ось як:

„Ваше листування з Шевченком, а також і те, що ваша сянательність іще перед тим зверталася до мене з посередництвом у справі облекшення долі згаданого простого вояка, доказує, що ви брали в нім участь, непристойну з огляду на його зіпсуті й розпущні прикмети". А при кінці листа загрозив, що коли княжна не перестане листуватись з Шевченком, то ждуть її погані наслідки. Від того часу нема сліду листування між княжною і Шевченком.

Не доходячі і інші листи. Остався сам одинокий і з своїми думками та з убогими кірґізами, серед яких жив: Не бачи у рідного села. І рідко доходило до

нього яке слово з України. Тільки осталася зоря вечірня, цеж та, що й в Україні. І до неї поет звертається:

Зоре моя вечірня!
Зійди над горою,
Поговори тихесенько
В неволі з тобою.
Розкажи, як за горою
Сонечко сідає,
Як у Дніпру веселочка
Воду позичає.

Йому неначе у сні бачиться, як:

...місяць з зорями сіяв
І соловейко на калині
То затихав, то шепетав,
Святого Бога вихваляв,
І все те, все те в Україні.

Від села зветься він знову до царських палат. Таврує в поемі „ЦАРІ" розпусту Давида і його сина Амона, таврує і Володимира Великого за скоплення Рогніди і вбиття її батька Рогволода. І втікає від царів катів і царських палат знову на село:

Ходимо в селіща: там люди!
А там де люди, добре буде;
Там будем жить, людей любить,
Святого Господа хвалити!

А там на селі бідний Микита, найкращий парубок, та в сірій свитині, глядять на титарівку як на королівну („ТИТАРІВНА", 1848) і:

Шелляга виймає
І за останнього
Музику наймає,
І нерівно титарівку
У танець вигає.
„Одчепи, пройдисвіте!"
І зареготалася
Титарівка: „Хіба тобі
Найминок не стало?"
Насміялась титарівка
З бідного Микити.
Насміялась при людях,
Що він в сірій свиті

Засміялась при людях, а вернувшись, додому, не вечеряла, не спала, бо:

Диво дивне на світі
З тим серцем буває:
У вечорі цурається,
Вранці забігає,
Та так тяжко забігає,
Що хоч на край світу
Шукать біде. Оттак тепер
Не знає, де дітись
Титарівка.

І поет навчає:

Стережіться, дівчатахонька,
Сміятись з нерівні,
Щоб не було і вам того,
Що тій титарівці.

На тім тлі змальовує далі поет трагічне життя титарівної.

Знову село. І знов новий образ. І знову проти панів:

...дурень лає
За те, що сам крепак,
Неодукований сіряк.

Так, каже Шевченко в „поемі „МАРІНА" (1848), каже дехто про нього і відповідає:

Неправда! Й Бог не даю!
Мені не жалі, що я не пан,
А жалі мені, і жалі великий,
На просвічених християн.
І звар то не зробить дикий,
Що ви, бючи поклони,
З братами діте.

В доказ цього подає поет образ управителя, ляха ледачого, жонатого, що то має двоє діточок як янголяточок і молоду жінку мов крало, а деморалізує села й залишає всюди повно нещасних покриток з байстрюками.

(Далі буде).

3 ДНЯ

БОРотьба жінок за працю.

На своїй конвенції в Кензас Ситі професійні жінки Америки висказували пересторогу, що в американському економічному житті слідна така тенденція, щоб замужні жінки, головні тих, яких чоловіки працюють, усувати з посад та в той спосіб давати заняття чоловікам.

Жінки однодушно стверджували, що ця тенденція не віщує нічого доброго, ні жінкам, ні чоловікам. Бо з мужья жінка, коли працює, то помагає своєму чоловікові удержувати на вищій рівні їхній спільний дім. Коли ж вона перестане працювати, то цей рівень або обнищить, або жінка змушена буде деінде шукати заняття, хочби дешевого, та в той спосіб десь в іншій місці економічного життя вона таки витисне когось іншого з роботи.

Жінки вікні говорили, що ця тенденція має фашистський підклад і вона, на взір Гітлера, хотілаб зіпнути жінку тільки до кухонних обов'язків.

„КУХОННІ ОБОВ'ЯЗКИ“.

Коли хтось відсилає жінку до кухні, мовляв тому, що „жінка не доросла до вищих справ“, то він нерозумно поступає. Але коли хтось думає, що домашні справи це вже такі дурні, туманувати, прості, що не вимагають зусиль розуму та інтелекції, той також нерозумно поступає.

Так звали „кухонні“ і родинні обов'язки вимагають докладного знання тисячі й одної справи. Вони не раз вимагають більше думання, більше пам'яті й інтелекції, ніж праця у фабрики, а навіть в офісі, чи бізнесі. Розумна жінка зробить з свого дому артистичний притулок. Інша зробить з свого дому тільки кочене хвилює прибіжище.

„ОЙКОНОМІКЕ“.

Економічні науки прибрали нині величезні розміри. Вчені, досліджуючи економічні науки, поділились на різні галузі, бо один людський ум може не встигати всі ті галузі досконало опанувати.

Та всетаки ще нині не всі знають, що слово „економіка“ походить від грецького слова „ойкономіке“, що значить „добре завідувати кухнею“. Вже старі грецькі мислителі заважали, що розумна жінка вміє гарно завідувати домом та кухнею, а при тім робить це далеко дешевше ніж декотра, що розпоряджає більшими фондами. Греки придумали для того слово „ойкономіке“. Далі те слово вони почали примінювати і до заряду села та міста, а вкінці до цілої держави.

Отже це жінки покладали основи для економічних наук. Покладали їх у кухні. Чи можна супроти того твердити, що кухонна і домашня робота це „дурна, туманувата робота, що не вимагає інтелектуальних зусиль“?

ЧИ ПРАЦЯ В ФАБРИЦІ „РОЗУМНІША“?

Хто працював у фабрики, той знає, що там не раз є такі механічні заняття, які цілком не вимагають умової напруги. Вистарчить привичити руку чи ногу механічно виконувати якийсь рух і повторювати його від ранку до вечора. Рука, чи нога, скаже механічно, а мозок при тім цілком не працює. Коли хтось має вроджену уяву, той може думати рівночасно про найрізноманітніші речі, про дивні пригоди, про своє майбутнє життя, про читані в газеті події. Але коли хтось той сильної уяви не має, то його мозок дерев'яний.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ЛЮБОВИ ДО РІДНОГО.

Читаємо в „Свободі“ гарні описи Українського Дня, що відбувся 18. червня б. р. на Світовій Виставі в Нью-Йорку. Десятки тисяч українців прибули, щоб бути свідками цього свята, щоб послухати рідної пісні, щоб пригланяти до рідних танців і строїв. Прибули старі імігранти, щоб поглянути на нашу молодість, як вона це все виводить. Прибули з почуваннями, як їх висказав наш великий поет:

Нехай ще раз усміхнеться
Серце на чужині,
Поки лежить в чужій землі
В чужій домовині.

Наш виступ на Світовій Виставі був доказом, що наша любов до рідного не заржавіла, порохом не припала. І все, що по нас лишилося, то саме вияв цієї любові. Вона на чужині звела нас у великі громади, вона заставила нас будувати Народні Доми, піддала нам думку про наші організації, чаюписи рідною мовою, казала нам складати жертви на голодуючих і ув'язнених та переслідуваних наших братів і сестер. Ця любов до рідного жила в наших серцях. Наші думки блукають іще й нині по хаті під солом'яною стріхою, по загороді, по тім садку, де ми збирали солодкі грушки, по золотих пшеничних полях, перетиканих червоними маками і синіми волошками, чи по високих рідних горах Карпат. А ті могутні карпатські верхи, що підвелись гордо й високо понад землі нашого краю, є для нас чудовим спомином, що нагадує нам нашу героїську минулину й теперішність. Ось і тому нема для нас ніякого дива в тому, що такого героїського діла піднялися Січовики Карпатської України. Коли ми не можемо забути рідної землі, то як вони могли її забути у ліній годині й не боронити? Вони загинули в любові до рідного, полишаючи за собою героїську легенду, яка додає сили Рідному Краєві й тим, що живуть Рідним Краєм на чужині.

Михайло Шмигельський,
Клівленд, О.

Чоловік туманіє і сам перемилюється в машину. Цього роду праця — а таких праць у нинішній масовій продукції і системи дуже багато — не є „інтелектуальною“ працею, „кращою від кухонної“, лише духовним запамороченням, кузнечним туманом.

ДОПОВНЕННЯ.

Чоловік, що роками виконує таку працю, мусить десь вечорами оживляти свій мозок. А коли він його не оживляє, то його власна жінка, котра нібито вдома виконує „дурну кухонну роботу“, відятеро перевищить його своєю інтелекцією.

З другого боку, пішліть жінку до такої автоматичної фабричної праці, або навіть до офісової, що нині також дуже змеханізована, то вона не лише не піднесеться через те на вищий духовний рівень, але не раз обнищить.

Дім можна вести „по містечки“, як і „по шевськи“ можна малювати образи. Завідувати домом — це не „дурна“ праця сама по собі. Це лише дехто старається її такою зробити.

Тому й на працю у кухні, фабрики, офіси чи бізнесі не треба дивитись як на „вищу“, чи „нижчу“. Коли замужня жінка потребує праці, щоб причинитись грошево до удержання дому, то їй така праця вповні належить. Якщо ні, то вона краще зробить, коли для вияву своїх мистецьких і інтелектуальних здібностей вибере дім, родину, беручи водночас чинну участь у загальногромадських справах, які стоять поза безпосереднім впливом фаху та професії.

МАНДРІВКА В КАРПАТИ ТОМУ СТО ЛІТ

Мандрівка до Шулігури. — Стріча з гуцулом-вершиником. — Пригода з бакунярами. — Страшна смерть ревізора.

Хто знайшовся в Буркуті, гнізді карпатської верховини, того певно скоротить запуститися далі, до самого нідра Карпат, відки Черемош випливає, ба перейде, на другий бік Бескидів, мадярський, до Шулігури.

Дорога до Шулігури тяжка, веде найвищими стрімкими горами, пралісами, безлюдними, дикими околицями, де живуть одені, вовки, ведмеді, де орли і соколи гніздяться, де давніше опришки гуляли, а донедавна робілося від бакунярів (пачкарів), що перепачковували угорський тютюн! Треба добре йти, щоб, вийшовши раненько, добитись на ніч до Шулігури, бо нічліг у дебрах дуже небезпечний.

Ішли ми самим хребтом Карпат; ліво́бач видно було Угорщину, в глибокому долі, оповиту мряками. Нараз загомоніли тупі, наче від кіньських копит. Небагом показався гуцул на жавому коні. Круглий, засмолений капелюх отіював йому чоло, з під якого сверкали бистрі очі, лице загоріле від сонця і вітру; короткі петек (сірак) поверх киптарика, зіпнаний на шні під бороною, маяв на вітрі; в зубах коротенька люлька, через плече кріс, за широким черевом полискувало двоє pistol, у руці держав нагайку. Коли гуцул зрівнявся з нами, стягнув так кріпко коня, що той у борзо́му бігу аж копитами в ріні зарився і став щось говорити з нашим гуцулом-провідником, якоюсь такою бесідою, що ми ні словечка не розуміли. Коли ж кін неспокійно став гребти землею, гуцул спряг його нагайкою і стягнув так сильно уздечку, що кін дуба станув перед кої свічка. Гарний образ, лише відмалювати. Потім пустив коневі уздечку і помчав стрілою.

Коли ми вибрались на чисту полянку — як не подув нараз ледяний вітер із півночі, як не адарить очі зледенілим дощем! Мало душі не вигнав із тіла. Ледви добився ми до візницької колиби, що на ішаста сама одна стояла тут на цьому безлюдному пущарі. Помаля при вогні ми розігрілися, а тоді ватаг, каже до нас: „Спасибі, що ще живі сюди втекли, бо тамтого тижня йшов тим верхами гуцул, та як його напала така заметіль, що Боже крий — а він серцега сів під дуба тай застиг на“

(Кінець буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ ЦІННИК КНИЖОК.

УВАГА! СОЮЗОВЦІ З БОСТОНУ І ОКОЛИЦЬ! УВАГА! ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ, відділ 233 в Українському Народному Союзі, влаштовується

ВЕЛИЧАВЕ СОЮЗОВЕ СВЯТО

Сорок-пять літній Ювілей існування У. Н. Союзу і посвячення відділових прапорів Українського І АМЕРИКАНСЬКОГО.

В НЕДІЛЮ, 23. ЛИПНЯ (JULY 23, 1939)

У ВОЛИНСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ ПАРКУ, В МЕТУЕН, МАСС. Початок у 1-шій годині пополудні.

(ВРАЗІ НЕПОГОДИ ЦЕ СВЯТО ВІДБУДЕТЬСЯ 30. ЛИПНЯ)

Шановні Українці й Українки Союзів! У. Н. Союзу! У. Р. Союзу! Запрошуємо всіх Вас на це величаве свято Союзів в наших околицях. Засідання запрошуємо відділ 374 У. Н. Союзу та відділи Союзів і стейтів: Рода Алянди, Массачусеттс і Нью-Гемпшир. Посвячення Прапорів довершити Впр. о. Вол. А. Каскідж. Після посвячення Прапорів буде виступ до Гімну України і виступи пам'ятних знаків до українського прапора всіх членів і гостей, що зложать відповідний дар святощину. Рішож буде удекоровання визначного члена нашого відділу ч. 238 У. Н. Союзу. На тому святі будуть промовляти: Гром. Дмитро Галичанин, гол. рекордів секретар У. Н. Союзу і адвокат п. Дмитро Романів; від молодіжки буде говорити Маріанна Музика. Буде співати церковний хор з Бостону. Виступить українська молодь з Українськими Народними Танками під управління інструкторки пані Анни Виноградник. До танців буде пригравати українська оркестра О. Галатина. Після виконання святощини програми буде гарна спільна забава. За порядком і гарною обслуговуванням речити: КОМІТЕТ:

П. Мороз, предс.; П. Бердешинський, скарб.; М. Давискиба, писар. Direction to the Picnic at Methuen, Mass.: From Boston, Mass., take Route No. 28, and go to Methuen, Mass. After passing Methuen, Mass., take Street on the right. There will be a sign or flag on the corner of the Street. Buses will leave Church Hall, 136 Arlington St., at 11:00 o'clock.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОИТ, МІШ.

950-ліття Хрещення України. У День Незалежності, себто 4. липня, святкували українські громади з Дітройту, Гемтремку й округи велике свято: ювілей 950-літньої річниці Хрещення України. Задаючи ініціативи о. д-ра С. Тиханського і гарячковий та завзятий праці ріжних комітетів і хорів, як і тому, що з нагоди цієї події зникли всі партійні ворожнечі, свято випало надзвичайно величаво і було виявом нашої моральної й культурної сили.

Похід складався з 5 груп. Порядок був зразковий. Було повно молоді. Дівчата в народних строях чи в синіх пелеринах і жовто-блакитних шапках. Члениці Золотого Хреста І Союзу Українок виступили в уніформах. Діти вели сестри василіянки. А окремо йшли товариства і відділи наших запомоглих організацій. Всюди повно американських репортерів і фотографів. Беруть похід на фільму.

В церкві змістилося тільки 5,000 людей, а решта прислухувалась до відправ надворі; а що були добрі голосники, то все було добре чути. Себто було чути відправу, а зокрема спів хорів. Відправляв еп. В. Ладика з Канади. По евангелію заспівав наш артист Михайло Голінський 94 псалом Давида. Пішла молитва до Всевишнього за кращу долю для українського народу. Потім о. Каглін виголосив проповідь на тему цієї великої історичної події, якою було Хрещення України. Говорив про українську славу і культуру і про недолю України. Його промову передавали через радіо. Також передано і частину Служби Божої. По відправі виголосив ще слово еп. К. Богачевський, а потім відспівав іще слово п. М. Голінський. По відправі відбувся бенкет.

Забрало би багато місця, щоб те все докладно описати. Я тільки зазначу, що було повно народу, також і з подальших міст. Були люди ріжних політичних переконань. А що свято вдалося, то це треба завдячувати тому, що націоналісти і гетьманці забули на хвилину за свої терті і спільно працювали. А це значить, що в нас не є так зле, якби кому виглядало. Коли йде про якусь поважне діло, то люди годяться. Думаю, що так буде і в державній справі. Треба також іще згадати за о. Кагліна в тому розумінні, що він пішов українцям дуже на руку, відпускаючи велику церкву та оплативши сам голосники і радіо. У подяку за те, о. Тиханський вручив о. Каглінові два українські образи з гуцульськими памами: образи Ісуса Христа і Матері Божої, виконання української малярки Корської. Ті образи будуть поміщені в церкві о. Кагліна в Роял Овк, де відбулося наше Свято Хрещення України.

Йосиф Крупка.

ДБАЛИВА ОПІКА НАД НЕШЛЮБНИМИ ДІТЬМИ. Від 1911 року існує в Бразилії сесійне державне заведення, що опікується покинутими нешлюбними дітьми. В заведенні може знайти прімійшення одночасно 1,000 дітей, якими опікується 200 осіб: лікарів і служби. Від 1911 р. було в заведенні 43,750 дітей. Згадана установа опікується нешлюбними дітьми, доки вони не стануть повнолітніми, і дає їм фахову освіту або посилає навіть до високих шкіл, відповідно до здібності вихованців. Крім того згадана установа робить відповідні заходи, щоб вихованці дістали

ОЖИВЛЕНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА „ЛЕМКІВЩИНА“ В СЯНОЦІ

В неділю, 30. квітня ц. р., відбулися загальні збори Т-ва „Лемківщина“ в Сяноці, що веде вже дев'ятий рік музею „Лемківщина“ в Сяноці. Зовсім невідомого голови Т-ва, відомого нашого мистця, професора Л. Геца, який є душою Т-ва і ввесь свій вільний час поза наукою в гімназії присвячує музеєві, присутні довідалися про прегарний розвиток музею. За 9 років музею прибирав дуже поважну збірку цінних експонатів у таких відділах: 1) книгозбірня — 647 чисел, у тому приросту 54 чисел; 2) загальна збірка — 401 (39); 3) ікони — 164 (—); 4) архів документів — 2,820 (37); 5) архів У. Н. Р. — 232 (22); 6) нумізматики — 439 (29); 7) медалі — 46 (7); 8) вишивки — 314 (36); 9) тканини — 139 (2); 10) писанки — 190 (50); 11) українські банкноти — 48 (48); 12) світлинки — 309 (44); 13) картки — 86 (36); дуплікати: 14) банкнотів 1,190; 15) нумізматики — 1,000. Разом музей мав 8,047 експонатів, у тому приросту 359 чисел.

Т-во має 23 членів і дослідило дотепер 102 села. Згадок у пресі про музей було 75; відвідів у музею 739; касовий дохід Т-ва у діловому році — 444.16 зл. і 2 дол., з того в касі 244.22 зл. і 2 дол. У діловому році присвячено багато часу на консервацію експонатів у таких відділах: іконографію, тканин, писанок та археологію. Проф. Ів. Філіпчак-Визичив музей до наукової праці п. з. „Шкілництво на Лемківщині“ 354 акти.

Зо збірок музею вилучено на „Етнографічну лемківську виставу“ у Львові 109 експонатів, у тому 3 збірки — вишивок, писанок і світлин. Крім цього управа Музею збрала на цю виставу 74 експонати з Межибріддя і 10 з Лупкова та Римакова. На виставу виготовлено теж 55 експонатів прикладного мистецтва (20 типів лемків і 35 вишивок-прикрас). Музей „Лемківщина“ відвідав д-р Яр. Пастернак та м-р Р. Гарасимчук з Н. Т. Ш. і разом з головою Т-ва, проф. Л. Гецом, відбули дослідно-наукову подорож до старих мурів на Милоню (археологія) і до Римакова (етнографія).

Вкінці голова склав в імені виділу Т-ва щирі подяку п. Ір. Добрянській за жертвну працю для Музею — над етнографією, археологією і консервацією експонатів.

Слід згадати, що Т-во „Лемківщина“ дістає даром такі наукові видання: Українського наукового Інституту в Варшаві і часописи: „Наш Лемко“, „Неділя“, „Життя і Знання“, „Наша Батьківщина“ та „Рочник Волинський“.

Опісля Збори одноголосно признали абсолютну видільність. До нового виділу ввійшли: проф. Лев Гец як голова, проф. І. Добрянська — заст. голови, о. проф. С. Венгрінович — секретар, проф. Ів. Флюнт — скарбник, м-р В. Бажалук — господар, м-р В. Кіші — бібліотекар, п. П. Венгльовський — збірки. Заступниками стали: п. Марія Кіші і п. Бровар. До контрольної комісії ввійшли: п. О. Ванчицька, о. кан. Константинович та О. Мацілінський.

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В ROCKY GLEN, JULY 23, 1939

ПАРОХІ ПОВІТІВ LUZERNE І LACKAWANNA.

11. годині (Е. S. T.) Соборна Служба Божя в павільоні. Кожний хор співає призначену для нього частину.

3. година пополудні концерт.

Кожний хор переспіває дві народні пісні. Промови українських професіоналістів. Виступ учнів школи танків Ашенка. Буфет з перекусками і напінками у своїх заряді.

НАЙНЕЩАСЛИВІШИЙ ДЕНЬ.

Згідно зі статистичними даними, про нещасливі випадки у Франції в останній півроці найнещасливішим днем у Франції є неділя. Того дня трапляється пересічно 751 випадок, з того 70 смертельних. Субота виділяється на другому місці з числом 620 нещасливих випадків, опісля йде понеділок з числом 600 випадків. Найбільше нещасливих випадків трапляється у вечірніх годинах між 18—19 (489), найменше в ранішніх годинах 4—5 (10). На тиждень припадає пересічно 300 смертних випадків, що кінчаються зраненням нещасливих осіб.

ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН

Історичний роман. Написав Федір Лудко. Літературна бібліотека „Української культури“ ч. 1. Видавництво „Українська культура“, Львів. Ілюстрації М. Бутковича. З друкарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові. Книжка великої 8-ки, стор. 239. Це перший том повісті, що має назву „Між Сидією й Харитонією“.

ЗМІСТ: Серед немітів (має 13 розділів), На гетьманському бенкеті (8 розділів), Дядько й небога (5 розділів), Орел не ловить мух (17 розділів), В тексті 6 малюнків на цілу сторінку. На задній обгортці читаємо ось ці слова: „На вивченні подій минулого сталимо свої характерні й кумедні шляхи до кращого майбутнього. Юнація не видання. У пазяті 250-ліття (1687—1937) обрана на гетьманство нашого найблагороднішого державника, Його Милости гетьмана Івана Мазепи. Хай ця ювілейна книжка дійде до рук кожного українця!“

Книжка написана з великим розмахом. У ній багато ріжних історичних документів і описів ріжних подій на гетьманському дворі. Добре змальований характер Мазепи і його тонка політика.

Ціна \$1.75.

Замовляйте в „СВОБОДІ“:

„СВОБОДА“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

НАЙВИЩА.

Боні Ватсон, найвища дівчина у виставі на Бродвею. Вона має 6 стіп і 3 цілі та прикрашає групу ресторану Парадайз (Рау). Боні походить із Пасадени, Каліфорнія, але любить теж ньюйорське життя.

UKRAINIAN WEEKLY

(Continued)

THE U. N. A. BASEBALL LEAGUE

Box Scores

JERSEY CITY

	ab	r	h	po	a	e
T. Woychysyn, cf	3	0	0	2	0	0
H. Bama, 2b	4	0	0	1	3	0
J. Zayatz, lb	4	0	0	7	0	0
M. Stelmach, p	4	0	2	1	3	0
J. Struz, c	4	0	1	9	3	0
S. Baranick, 3b	4	0	1	0	0	0
W. Furka, ss	4	1	2	2	0	0
T. Struz, rf	4	1	1	2	0	0
M. Steblecki, lf	4	0	1	0	0	1

Totals: 36 2 3 24 7 1

NEWARK

	ab	r	h	po	a	e
Wyso, 3b	4	0	0	1	3	0
M. LaPoint, 2b	4	0	2	2	0	1
Moir, lb	4	0	0	10	0	0
J. Karmazyn, ss	4	1	1	0	3	0
W. Karmazyn, cf	4	0	1	0	0	0
P. LaPoint, lf	3	1	1	1	0	0
Konopada, c	2	1	1	7	0	0
Holden, c	1	0	0	5	0	1
Berkey, rf	1	0	0	0	0	0
Stutsky, lf	2	0	0	0	0	0
T. Harzula, p	3	0	1	1	4	0

Totals: 32 3 7 27 10 3

*None out when winning run was scored.

Jersey City: 000 020 000—2

Newark: 000 010 101—3

Runs batted in—Stelmach, W. Karmazyn.

Two-base hits—M. LaPoint, P. LaPoint.

Three-base hit—Harzula.

Stolen bases—Stelmach, Steblecki, J. Karmazyn.

Left on bases—Jersey City 7, Newark 5.

Struck out—By Stelmach 9, Harzula 12.

Passed balls—By J. Struz 4, Konopada 3.

Time of game—2:05.

BERWICK WINS 12-INNING GAME

In a game played at Berwick on Sat., July 8th, the Berwick U. N. A. team defeated St. Clair's Br. 31, 8 to 7, after a 12-inning battle. Berwick was leading in the 7th, but St. Clair tied the game in the 9th, and from then on the 12th both teams were scoreless. In Berwick's half of the 12th, A. Kostow singled to score Oram from 2nd with the winning run.

ST. CLAIR BR. 31

	ab	r	h	po	a	e
Wylotta, rf	7	2	2	2	0	0
Juba, cf	6	3	2	1	0	0
Kuzio, 3b	6	0	3	2	2	1
Kormash, c	4	1	4	10	3	1
J. Kozla, p, ss	6	0	1	1	7	0
J. Tomko, ss, lb	6	0	1	6	1	1
S. Tomko, lf	3	0	0	1	0	0
S. Kozla, 2b	2	1	0	4	2	2
R. Hercha, p, lb	4	0	0	4	2	1
M. Hercha, lf	2	0	0	0	0	0
Procak, 2b	2	0	0	2	0	0

Totals: 48 7 13 33 17 6

BERWICK

	ab	r	h	po	a	e
J. Puksten, 3b	6	1	1	0	6	2
Oram, cf	6	1	2	1	0	1
Rudy, c	4	0	0	6	1	1
Gelety, 2b	5	1	0	4	1	0
A. Kostow, ss, p	5	2	3	3	2	1
C. Malek, p, lf	4	1	2	2	1	1
N. Kostow, rf	5	1	2	1	0	0
M. Kuzio, lf, ss	5	1	0	1	1	1
J. Kalanick, lf	5	0	2	1	3	1
J. Wozniak, c	2	0	0	5	0	0

Totals: 47 8 12 36 13 8

*None out when winning run was scored.

St. Clair: 200 030 101 000—7

Berwick: 000 222 100 001—8

Ріжниця.

— Яка є різниця між кіном, радіоапаратом і підвишкою платні?

В кіні нічого не чути, в радіо нічого не видно, а про підвишку платні ані не чути, ані не видно.

УКРАЇНСЬКЕ БУДИВЕЛЬНЕ І ПОЗИЧКОВЕ ТОВ. В ДЖЕРЗІ СІТІ

UKRAINIAN BUILDING AND LOAN ASS'N OF JERSEY CITY, N. J.

ВІДБУВАЄ МІСЯЧНІ ЗБОРИ В ТРЕТІЮ СЕРЕДУ

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

СЕРІЯ ТЕПЕР ОТВОРЕНА.

Складайте свої одадності в Українськй Булдинг & Ловн.

ЯК ПОВСТАВ СІРНИК

(Continued)

Винахід вогню, що змінив основний спосіб життя первісної людини, приніс людині теж турботу про його збереження. А щоб перенести вогонь з місця на місце, треба було переносити жевріючі полінна або стрижні рости, що могли тліти довгий час як губка.

Винахід кресала, що як указують крем'яні і піритові знахідки у гробах, було відоме людині вже в камінній і бронзовій добі, звільнило первісну людину від важкого обов'язку зберігати постійно вогонь, щоб не вигас.

Другий примітивний спосіб добувати вогонь через потирання двох кусків сухого дерева теж був відомий людині здавна, причём за губку служило сухе листя, деревні стружки, а також сірка.

Старинні греки знали вже жиквати замість кресала сошки з кварцу і вгнутого дзеркала. Плітартх описує, що такі дзеркала роблено найчастіше з полірованого срібла.

У середнівіччї було назатгал поширене сталеве кресало. Як губки жиквали також звугленого полотна та найчастіше деревних губів, що росли на старих бугах і дубах.

Винахід фосфору і пізнання його хімічних властивостей на повітрі вже від легкого потирання поставив справу добування вогню на нові шляхи. Спершу одначе робили це люди надто примітивним способом: потирали шматок фосфору між двома шоретками паперами і коли папір загорівся, кидали його просто на дрова чи на інші речі, що їх треба було запалити. Одначе пригтім люди часто парили собі одержу, і тому цей спосіб добувати вогонь скоро закинули.

Щойно з початком XIX століття справа легшого добування вогню посуналася наперед, коли винайшли т. зв. хемічні кресала. У 1805 р. француз Шансель знайшов свого роду сірники до мачання. Малі патички намазувано з одного кінця сіркою; головку робили з мішанини хльорану, потасу, цукру й гуми. Коли такий сірник замочити в сіркову кислоту і потім виийати, сірник сам запалювався на повітрі. Ще й досі по ріжних музеях переходять так звані хемічні кресала: це маленькі, зручні коробочки з пляшечкою, наповненою сірковою кислотою, і з перегородкою, де знаходяться ці первісні сірники.

Перші сірники, запалювані

через потирання, винайшов 1827 р. англійський оптикар Джан Вокер зі Стоктону. Проти попередніх способів винахід Вокера являє великий поступ. Це були патички, помазані з одного боку мішаниною хльорану потасу й сірчану антимону з гумою. Патички ці треба було потирати до піскowego паперу, тримаючи його вложенним у пальцях. Одначе й ці сірники мали свої недостаті: головки при потиранні часто відпадали, а взагалі такі сірники були небезпечним вибуховим матеріалом.

Щойно дальші праці над уліпшенням сірників навели людей на думку жикати до них фосфору. Перший упав на цю думку німецький купець із Людвігсбурга, Йоган Фрідріх Каммерер. Попадши 1832 р. до в'язниці в Гогенсперг (у Віртембергії) за участь у політичній демонстрації, Каммерер за дозволом команданта тюрми зайнявся тут хемічними досвідками і остаточно здійснив свій помисл фосфорових сірників. Вийшовши на волю, Каммерер почав фабрикацію своїх сірників. Новий винахід знайшов шкоре поширення, але як звичайно буває з кожним винаходом — не приніс щастя Каммерерові. Дуже скоро знайшлися спритні наслідувачі, які стали самі продукувати нові сірники і збивати на них гроші.

Одначе сірники Каммерера були теж сильним вибуховим матеріалом. Крім фосфору мали вони теж хльоран потасу. Мішанина ця викликала часто смертні випадки з людьми. Тому 1835 р. появилася заборона вживати ці сірники. Одначе спроби поліпшити сірники не припинялись. Замість хльорану потасу пробували вживати салітру, бравштин, мінію, тощо.

Виріб таких сірників був дуже простий: тонкі патички замочували одним кінцем у сполений сірці або парафін, опісля в мішанину гуми або кляйстру з фосфором і додатком мінії. Одначе на перешкоді до розповсюдження фосфорових сірників стояла велика трійливість фосфору. Головки з одної коробки сірників вистарчали на те, щоб викликати смерть людині.

Щойно Шреттер 1845 р. винайшов нетрійливий червоний

гатунок фосфору. Це поставило відразу справу загального вживання сірників на міцній підставі. За кілька років перенесено фосфор з головок сірників на шорстку поверхню коробки. Дальші уліпшення в основі вже не змінили виробу сірників. Тогож 1845 року основано в Швеції першу фабрику сірників, і звідтіля поширилась назва „шведські сірники“. Сірник став життєвою необхідністю кожної людини.

ДУШОГУБ.

Френк-Долижал, 52 роки, признався, що зарізав у Клівленді 13-ту з черги жінку, але випирається до 12 попередніх жінок. Душогубства були до себе подібні.

Відважна.

— Знаєш, Марійка оповіла своєму чоловікові цілу свою минувшину.

— Що за відвага...

— Відвага, як відвага, але що за пам'ять!

CHAIL 217 E. 65th ST. NEW YORK

РЕСТОРАН УЖЕ ВІДКРИТИ

Приміщення вигідне, просторе, холодне. Надляється для однієї, гуртів, товариств. Особливо вигідне для відбавання річних, ювілейних, роковинних та родинних свят (бенкетів, весіль і т.д.). Кухня відтворена ший день. Приймає замовлення на харчі на різні забави й на годні. Ціни приступні.

Tel. GRamercy 7-9656.

В. ЛАЗУТА, С. ДЕМИДЧУК, управителі.

ШИФКАРТИ

на найбільшій та найшоршій кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі. — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, летці, і тому наші пасажери не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЖИ послати до всіх країв ПОСПИНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО І виплачуємо на останній почті під повною гарантією. ПОМАГАЄМО негатамним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДИМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обов'язкових законів в краю. Контракти, повноваження, акти ярловани, дошки сірників і всі інші документи.

Продовимо ДОМІ та різні бізнеси по дуже приступних цінах. Голодність у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА по совісній пораді та ретельній обслузі.

S. KOWBASNIUK

277 R. 10th STREET, (між 1-ю і Евено А), NEW YORK, N. Y.

НА ПРИО!

Повість з української старини. Написав Роман Леонтович. 3 передмовою Л. Нигрицького. Видавництво „Українська бібліотека“. Видавець Іван Тиктор, Львів. Ст. 128. 3 портретом автора.

В цій книжці оповідається про різні притоди кияського купця Зоряна Томирча, які він має враз з своєю прислугою в Галичині, в теперішнім повіті Рава Руська.

Ціна 50 центів.

Замовляйте в книгарні „Свободи“.

“Svoboda” P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

Подорожі до

• ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ, • РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Пересидка грошей. Бізнеси й Доми на продаж. Аскурація ріжкого роду

Нотаріальні акти й старокраєві справи полагодує:

ПЕТРО БАРТКІВ

Real Estate & Insurance Broker

Notary Public.

309 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y.

Phone: ALgonquin 4-8254.

ПИТАЙТЕСЯ ПОРАДИ Д-РА ЗИНСА

ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

Недуги крові, шкіри, нервів. Загальну слабкість і нервову виснаженість. Недуги шлунка й кишківника, відходної заборони, довгочасності нирок і сечового міхура лікується успішно. Шкоре й вдоволюючі результати. Як маєте якінебудь недомогання, яких ви не розумієте, порадитесь з довірям д-ра Зинса.

ЕКЗАМІНАЦІЯ КРОВІ І СЕЧІ. ПРОМІНІ Х (екс).

Умйрновані ціни. Вразі потреби слати на рати. (ЕКЗАМІНАЦІЯ І ПОРАДА ДАРОМ)

DR. L. ZINS, 110 EAST 16th STREET, (між 4. Еве. і Ірвінг Плейс) NEW YORK, N. Y.

ГОДИНИ: від 9. рано до 8. ввечір. В неділі: від 9. рано до 3. сполудня.

BATES & ANDERSON

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

HUDSON, N. Y. ТЕЛЕФОН: 172

Католицький асистент

ЗАЙВО

Зовсім зайво вдаватися до знижуючого ціну погребника, котрий з власної волі продумує над низькою ціною.

Наші услуги можна дістати таксамо дешево (на ділі дешевше), як в інших, а кожний матиме те розуміння і вдоволення, що дістав услугу найліпшу, яку лише можна дістати.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON

FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne

Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урадові години: Від 1—3 сполудня і від 6—8 ввечір. Н неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J. (near Springfield Avenue)

Tel. Essex 3-4468.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіка і жінки — Шкіра й кров.

Аналіз крові для подружжого сподотта.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

Години: 7-7697

Офісні години: 10—5 неділі 11—2

Жінка-доктор до обслути. X & Флюороскоп.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRamercy 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, набрялі жила, боліючі ноги, флебіт (запалення жила), напухлі або боліючі коліна чи істкотики і ремаітні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 ввечір, в понеділки і четверги від 1. до 8:30 ввечір, Нема урадових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доводять до безпотрібного терпіння.

Аналіз крові, луги „Екс“, аналіз сечі, медична екзамінація

ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ

запевняють удачу діагнозу.

Ревматичні стани, „Гей-Фівер“, астма, клопоті відходної кишківника, піхура, залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ.

DR. DERUNA

128 East 86th St., New York City.

Кожного дня від 10.—2. год. і від 4.—9. У неділі від 10.—2.

Осібна ждальня для жінок.

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжнці, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслузі шира і чесна. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удереїкер

заряджує погребним по ціні так низькій, як \$150. Обслузі найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.